

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה

ירושלים, כ"ו בשבט תשע"ז
22 בפברואר 2017

לכבוד
מנהל/ ראשי בתי הספר לחינוך באוניברסיטאות

שלום רב,

הנדון: מלגות משרד החינוך ומפעל הפיס לסטודנטים המתכשרים להוראת אחד המקצועות: מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, לשון, אנגלית - תשע"ח

א. רקע

כחלק מהתכניות הלאומיות לתגבור לימוד מקצועות ליבה במערכת החינוך העל-יסודית, ממשיכים משרד החינוך בשיתוף עם מפעל הפיס, להעניק מלגות לסטודנטים באוניברסיטאות, הלומדים לקראת תואר אקדמי באחד מהמקצועות הבאים: מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, לשון, אנגלית, ומעוניינים לשלב בלימודי התואר גם לימודי הוראה, כך שבתום הכשרתם ישתלבו כמורים במערכת החינוך העל יסודית בפריפריה.

מטרת התכנית היא לגייס סטודנטים איכותיים, שיוכשרו להוראה וילמדו את המקצועות שפורטו לעיל, באזורי הפריפריה הגאוגרפית ו/או החברתית, כדי להשביח את ההוראה באזורים אלה, להעלות את הישגי התלמידים ולתרום לצמצום פערים בחברה הישראלית.

ב. הכשרת מורים להוראת מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, לשון, אנגלית

התכנית מיועדת לסטודנטים מצטיינים באוניברסיטאות, הלומדים את אחד התחומים הבאים: מתמטיקה¹, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, לשון, אנגלית.

סטודנטים הלומדים מקצועות הוראה אחרים, אינם זכאים למלגות במסגרת תכנית זו.

הסטודנטים הזכאים למלגות צריכים להשתייך לאחת הקבוצות הבאות:

- אקדמאיים הלומדים לתעודת הוראה.
- **לימודים לתואר ראשון ותעודת הוראה.** התכנית מיועדת לסטודנטים באוניברסיטה, בשנת לימודיהם השלישית או הרביעית, הלומדים לימודים לתואר אקדמי ולתעודת הוראה.
- **לימודים לתואר שני ותעודת הוראה.** התכנית מכוונת לסטודנטים באוניברסיטאות, הלומדים לתואר שני, שעדיין לא החלו בלימודי הכשרה להוראה.
- **מורים בפועל** מהפריפריה, המלמדים מקצועות אלה ומבקשים ללמוד לתואר שני בתחום הדיסציפלינות הנ"ל, מתוך כוונה שיובילו את התחום בבית ספרם בעתיד. למורים אלו נדרש מכתב המלצה ממנהל המחוז.
- **עמידה בתנאי קבלה נוספים למועמדים שפורטו לעיל** – המוסדות האקדמיים יקיימו תהליך מיון איכותי שיאבחן את התאמתו של המועמד להוראה ואת מחויבותו להוראה בפועל, לצד איכות אקדמית.

---

¹ קבלת הלומדים למתמטיקה על ההנחיות בחוזר רישיונות הוראה למתמטיקה המצ"ב

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה

התכנית תקיף בשנה"ל תשע"ח עד 300 סטודנטים, מהאוניברסיטאות ומהמכללות האקדמיות לחינוך, המתכשרים להוראת המקצועות הנ"ל במערכת החינוך העל-יסודית. לכל מקצוע יוקצו כ-50 מלגות, עם אפשרות לניוד מכסות בין המקצועות, על פי הרישום וצורכי מערכת החינוך.

ג. תנאי סף לאוניברסיטאות/יחידת הכשרת המורים

1. לפרסם את התכנית בקרב הסטודנטים ולעודד רישום סטודנטים איכותיים העומדים בתנאים שפורטו לעיל.
2. לקיים תהליך מיון לבדיקת התאמה להוראה של המועמדים לתכנית המלגות
3. לפתח כלים למעקב, תמיכה וסיוע לקיום מיטבי של המעורבות החברתית, ע"י הדרכה של המקשרים הבית ספריים בהם מתקיימת מעורבות הסטודנטים. פעילות זאת היא בנוסף לאחריותם להתנסות המעשית של הסטודנטים, כחלק מתכנית ההכשרה להוראה.
4. למנות מרכז לתכנית המלגות, שיהיה אחראי לנושאים הבאים:
  - קשר עם הסטודנטים המלגאים, יעוץ וסיוע במעורבות החברתית בה הם חייבים
  - קשר עם בתי הספר בהם מתקיימת המעורבות החברתית
  - ריכוז ואישור דיווחי הסטודנטים על מעורבותם החברתית בתום כל סמסטר
  - אישור עבור משרד החינוך ומפעל הפיס, על מילוי כל הנדרש מהסטודנט במעורבות החברתית, כדי שיוכל לקבל את המלגה.
  - קשר עם מרכז תכנית המלגות באגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך והעברת הרשימות והנתונים הנדרשים לרישום הסטודנטים המלגאים במערכת הממוחשב של המשרד.

ד. ההטבות והחובות של הסטודנטים המשתתפים בתכנית

1. מלגה ממפעל הפיס בסך 10,000 ₪.

- כל סטודנט שתאושר השתתפותו בתכנית, יקבל מלגה ממפעל הפיס, בסך 10,000 ₪.
- מקבל המלגה חייב בתמורתה במעורבות חברתית במהלך השנה בה ילמד לימודי הוראה, בהיקף של 4 שעות שבועיות, או 100 שעות בשנה, כחלק מהחיבור לקהילה בה יועסק בסיום לימודיו.
- המעורבות החברתית תעשה בעדיפות ראשונה בבית הספר בו מתבצעת העבודה המעשית. עדיפות לביצוע פעילות זו בבתי ספר ברמת טיפוח 4 ומעלה. אם יש קושי במציאת בתי ספר כאלה באזור, ניתן לפעול עם תלמידים מתקשים, בבית הספר בו הסטודנט מבצע את ההתנסות המעשית, או בבית ספר אחר שאושר ע"י מרכז התכנית באוניברסיטה.
- המעורבות תהייה בהדרכת תלמיד/קבוצת תלמידים בתחום התמחותו של הסטודנט, עפ"י צורכי בית הספר.
- אין חובה לחבר את המחויבות החברתית להתנסות המעשית של הסטודנט. כלומר: גם סטודנט שאינו מבצע התנסות מעשית בשנת המלגה (כגון אם סיים אותה בשנה קודמת, או יתנסה בשנה הבאה) יכול לקבל את המלגה, ובלבד שקיים את המעורבות החברתית כנדרש.
- הסטודנט יגיש דיווח בכתב על פעילותו, אחת לסמסטר, למרכז התכנית באוניברסיטה.
- מלגות מפעל הפיס יוענקו בתום השנה, עד ל- 31/10/2018 לאחר דיווח על ביצוע מלוא המחויבות החברתית ואישור מרכז התכנית באוניברסיטה. המלגה תועבר לחשבון הבנק האישי של הסטודנט בלבד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה

- כל סטודנט יחתום על כתב התחייבות שיועבר למפעל הפיס, הכולל את פרטיו האישיים, ובו הוא מתחייב לקיים את המעורבות החברתית בבייס, בהיקף הנדרש. מי שלא יקיים את התחייבותו זו, לא יקבל את המלגה, הניתנת, כאמור לעיל, רק בסוף שנת הפעילות.
- סטודנט שמקבל בשנה זו מלגה ממפעל הפיס, במסגרת אחרת, לא יהיה זכאי למלגה נוספת ממפעל הפיס במסגרת תכנית ההכשרה להוראה.

2. מלגה מותנית ממשרד החינוך בסך 11,500 ₪,

- כל סטודנט שתאושר השתתפותו בתכנית ואינו מורה בפועל, יקבל מלגה מותנית, בסך 11,500 ₪.
- מקבל מלגה מותנית זו מתחייב לסיים את לימודיו לתואר ולתעודת הוראה ולעבוד במערכת החינוך, בתום לימודיו, במשך שנתיים, בהיקף 2/3 משרה לפחות בכל שנה. שנת הסטאז' יכולה להיחשב לאחת משתי שנות המחויבות.
- השיבוץ לעבודה במערכת החינוך, לאחר סיום הלימודים, יהיה בבתי ספר בהתאם לצרכים של מערכת החינוך, בפריפריה גאוגרפית ו/או חברתית, שאושרו ע"י המפמ"ר הממונה על הוראת כל אחד מתחומי הדעת שכלולים בתכנית.
- המלגות המתונות מטעם משרד החינוך יוענקו לסטודנטים על פי רשימה שתקבל מהאוניברסיטאות. לאחר אישור המפמ"ר הממונה על הוראת כל אחד מתחומי הדעת שכלולים בתכנית.
- המלגה המותנית תוענק לסטודנטים במהלך סמסטר ב' בשנת הלימודים תשע"ח.
- ביצוע העברת המלגה המותנית נעשה ע"י הבנק. על הסטודנט לחתום על כתב התחייבות עם הבנק, לעמוד בתנאי המלגה.
- סטודנט שעמד בהתחייבות המלגה המותנית, כלומר: סיים את לימודיו והשלים 2 שנות הוראה במערכת, בהיקף 2/3 משרה לפחות, המלגה המותנית שקיבל, תהפוך למענק. אם לא עמד בהתחייבויות, תהפוך המלגה המותנית להלוואה בנקאית, אותה יהיה על הסטודנט להחזיר לבנק, בתנאים שפורטו בכתב ההתחייבות.
- **מורים בפועל**, שהשתתפותם בתכנית אושרה ע"י המפמ"ר הממונה על הוראת התחום, יקבלו החזר שכר לימוד, בהתאם להנחיות ולאישור האגף לפיתוח מקצועי.
- **מורים בפועל** אשר קיבלו את אישור האגף לפיתוח מקצועי להחזר שכר הלימוד, יהיו זכאים גם למלגה של מפעל הפיס. מורים אלה אינם זכאים למלגה מותנית של משרד החינוך.

3. השתתפות בפעילות קהילת המלגאים - השתתפות בשני ימים מרוכזים לאורך שנת הלימודים של כלל קהילת המלגאים, שיאורגנו על ידי משרד החינוך ומפעל הפיס.

4. מלגה אפשרית נוספת למשתתפים בתכנית "אקדמיה – כיתה" בסך 7,000 ₪.

- אנו ממליצים לשלב את הסטודנטים שבתכנית המלגות, גם בתכנית "אקדמיה-כיתה", כחלק מההתנסות המעשית, בה הם מחויבים בתכנית ההכשרה להוראה.
- סטודנט שישתלב גם בתכנית "אקדמיה – כיתה" יהיה זכאי למלגה מטעם משרד החינוך, בסך 7,000 ₪, בכפוף לתנאים שנקבעו לתכנית "אקדמיה-כיתה". את פרטי התכנית ניתן למצוא באתר האגף להכשרת עו"ה, באינטרנט.
- מלגה זו היא בנוסף למלגות המפורטות בסעיפים 1-2 לעיל. המלגה נועדה לעודד התנסות מעשית מורחבת ומעורבות בבית הספר.
- במסגרת "אקדמיה-כיתה" משולב הסטודנט כמורה שני בכיתה, במשך יומיים בשבוע, כחלק מההתנסות המעשית. המעורבות החברתית בה חייב הסטודנט, תמורת מלגת מפעל

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה

הפיס, תהיה ביום נוסף על היומיים של אקדמיה-כיתה. כלומר: הסטודנט יפעל בביה"ס יום אחד במסגרת המחויבות למעורבות חברתית ועוד יומיים במסגרת "אקדמיה – כיתה". סה"כ 3 ימים.

- אין חובה שהפעילות במסגרת "אקדמיה-כיתה" והמעורבות החברתית יתקיימו באותו בית ספר. כלומר: ההתנסות המעשית בתכנית "אקדמיה – כיתה" יכולה להתקיים בבית ספר אחד, והמעורבות החברתית בבית ספר אחר.

ה. הליכי רישום והקצאות המלגות לכל מוסד

אוניברסיטאות המכשירות מורים ומבקשות להשתתף בתכנית המלגות, יודיעו על כך לגבי לימור ניסני, באגף להכשרת עו"ה, בדוא"ל limorni@education.gov.il עד ליום 15/11/2017. בהצעה יש לפרט:

- המקצועות/תחומי הדעת בהם תציע האוניברסיטה את המלגות לסטודנטים
- מספר משוער של סטודנטים שיכולים לקבל את המלגות
- איש הקשר של האוניברסיטה לתכנית (שם, תפקיד, טלפון, דוא"ל)

הקצאת מספר המלגות לכל מוסד, בחלוקה על פי תחומי ההתמחות בהוראה, תעשה לאחר קבלת הנתונים מכל המוסדות ובחינתם לאור צורכי מערכת החינוך.

תכנית זו היא צורך לאומי ומשאבים רבים הוקצו לקיומה. אנו פונים אליכם לפרסם את התכנית בקרב הסטודנטים במוסדכם, ולעשות מהלכים פרואקטיביים למשיכת מועמדים ראויים גם מחוץ למוסד, העומדים בדרישות שפורטו. ניתן לפנות לסטודנטים בפנייה ישירה, לערוך כנס בו תוצג התכנית, לפרסם את התכנית במערכת הדיור הפנימית של המוסד, באינטרנט, בעיתונות ובכל דרך אחרת שתמצאו לנכון.

בכבוד רב,

מוהנא פארס

מנהל אגף תכניות לאומיות
משרד החינוך

איל רם,

סמנכ"ל עובדי הוראה
משרד החינוך

העתיקים:

נפתלי בנט, שר החינוך
מיכל כהן, מנכ"לית משרד החינוך
עוזי דיין, יו"ר מפעל הפיס
ארז גרניט, מנהל מלגות, מענקים ואו"ש
משה וינשטוק, יו"ר מזכירות פדגוגית
נח גרינפלד, מנהל אגף א' להכשרת עובדי הוראה
דסי בארי, מנהלת אגף א' על יסודי, מינהל פדגוגי
ד"ר שרה זילברשטרום, מנהלת אגף התמחות וכניסה לעבודה
ד"ר מירי גוטליב, מנהלת אגף פיתוח מקצוע
מפמ"רים

לוט: חוזר רישיונות למתמטיקה
קובץ אקסל לדיווח